

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

8. februar 2013.

POZADINA OSNIVANJA NOVE HRVATSKE NAFTNE KOMPANIJE

„NACIONALIZACIJA“ HRVATSKE NAFTE ?

(STR. 7)

[Rosnjeftu 12, Gaspromu još
19 licenci ...](#)
... na ruskom Arktiku ...

[Gunvor iz Rusije ka SAD](#)
Gunvor gubi pozicije u Rusiji i
usmerava se na američku
naftu i gas

[Transnjeft upozorava Sofiju ..](#)
.. jer Bugarski parlament
aminuje napuštanje projekta
Burgas-Aleksandropolis ...

[Irački Kurdistan naftovodom](#)
... do Turske. Ne zanima nas
stav Bagdada, kažu lokalne
vlasti ...

[Kijev Gaspromu: Urazumite se](#)
Iz Kijeva teške reči zbog
fakture Gasproma od 7
milijardi dolara

[Krajinapetrol na aukciji](#)
Početna cena za državni paket
od 45,5% je 3,7 miliona evra.
Aukcija od 19.februara

[Terminali Ploče pred stečajem](#)
Britanski Deltagrip pokreće
stečaj zbog duga države od
7,5 miliona evra ...

MOSKVA – Vlada Rusije dodelila je 4.februara Rosnjeftu ukupno 12, a Gaspromu 17 dodatnih

licenci za istraživanje i proizvodnju nafte u ruskim arktičkim morima. Rosnjeft je prava dobio u arktičkim morima Barents, Čukči i Laptev. Državni naftni kolos će za 12 licenci platiti oko 5,4 milijarde rubalja (180 miliona dolara), saopštio je u sredu ruski regulator Rosnmedra. Gaspromove licence su za područja u Barentovom i Karskom moru. Te dve kompanije će ovim ostvariti kontrolu nad 80 odsto Arktičkog područja te zemlje, prenosi upstreamonline.com.

MOSKVA – Rosnjeft je poslednjih dana sklopio više ugovora o isporukama oko 13 miliona tona nafte godišnje naftovodom Družba, objavila je u ponedeljak kompanija. Trogodišnjim ugovorom (do 31.januara 2016.) u vrednosti oko 15 milijardi dolara ugovorena je isporuka po 6

miliona tona nafte godišnje za rafineriju Plock, poljske kompanije PKN Orlen. Sa više kupaca u Nemačkoj (filijale Totala, Shella i Enija, rafinerija PCK, Schwedt) Rosnjeft je ugovorio snabdevanje ukupno oko sedam miliona tona nafte godišnje pravcem Družba. **EBR**

MOSKVA - Zarada Rosnefta je prošle godine dostigla rekordnih 11,4 milijarde dolara (8,4 mlrd.€), zahvaljujući rastućoj proizvodnji sirove nafte i oštrom skoku u proizvodnji prirodnog gasa, saopšteno je u ponedeljak iz ruskog državnog naftnog giganta. **RIA Novosti**

LONDON - BP je u utorak objavio pad profita od 54% u prošloj godini, zbog prodaja poslova nakon poravnjanja sa vladom SAD oko odšteta za izlivanje nafte u Meksičkom zalivu iz 2010. Zarada po isplati poreza u 2012. iznosila je 11,58 milijardi dolara (8,6 mlrd.€), u poređenju sa neto dobiti od 25,7 mlrd.\$ iz 2011. **Reuters**

LONDON – Kompanija BP suočila se 6. februara sa novim, 34 milijardi dolara visokim zahtevom odšteta za posledice izlivanja nafte aprila 2010. u Meksičkom zalivu, ali je iz firme odmah reagovano konstatacijom da je računica lokalnih i vlasti priobalnih američkih država „ozbiljno felerična“. **The Guardian**

OSLO – Neto profit Statoila potonuo je u 4. kvartalu prošle godine za čak 50%, zbog nižih cena nafte i gasa, prenosi **AP** u četvrtak. Norveška kompanija pod kontrolom države saopštila je da je u tom periodu ostvarila dobit od 13 milijardi kruna (2,37 mlrd.\$), naspram 25,5 mlrd. kruna godinu dana ranije.

MOSKVA – Izvršni direktor Lukoil, Vagit Alekperov (na slici), zaveštao je svojih preko 20% akcija u tom naftnom kolosu svom sinu Jusufu, bez prava da ih nakon njegove smrti deli, ili proda. Alekperov (62) je rekao za radio **Eho Moskve** da je ovim, za života, hteo da obezbedi stabilnost kompanije mnogo godina unapred. Jusuf Alekperov je diplomirani tehnolog i radi na naftnim poljima Lukoil na zapadu Sibira, prenosi u sredu **Bloomberg**.

MOSKVA – Proverene rezerve nafte kompanije Lukoil uvećane su na kraju 2012. godine za 703 miliona barela u odnosu na 2011, na ukupno

17,3 milijardi barela ekvivalentne nafte, saopštila je američka nezavisna odiorska firma Miller and Lents. Od toga na naftu otpada 13,4 milijardi barela, a ostatak na prirodni gas.

ŽENEVA – Trgovačka kompanija Gunvor, svojevremeno dominantni izvoznik ruske nafte, počinje da se okreće poslovanju sa naftom i gasom u SAD, rekao je njen izvršni

direktor, a prenosi Reuters u petak. Torbjorn Tornqvist je dodao da je Gunvor i dalje na ruskom tržištu, ali da traži nove prostore, kao što su prilike u američkom sektoru nafte i gasa. Preko Gunvora je u jednom trenutku išlo 40% tankerskog izvoza ruske nafte, da bi prošle godine ostao bez ugovora sa Rosnjeftom, (foto: s leva,

Tornqvist, CEO Rosnjefta Igor Sečin, Timčenko) potseća Reuters. Tornqvist, koji je 1999. osnovao Gunvor sa Genadijem Timčenkom, ocenio je u intervjuu da će udeo ruske nafte u robnom portfoliju kompanije postepeno opadati. Kompanija je prošle godine dnevno trgovala sa 2,5 miliona barela nafte, rekao je on.

SOFIJA, MOSKVA – Portparol Transnjefta rekao je u četvrtak da bi odluka bugarskog parlamenta o povlačenju te zemlje iz trilateralnog projekta naftovoda Burgas – Aleksandropolis bila "apsolutno nezakonita". Igor Demin je reagovao na dan ranije saopštenu odluku vlade u Sofiji da takav predlog uputi parlamentu. On je dodao da je ugovorom o ovom Trans-balkanskom naftovodu regulisano da je izlazak iz projekta moguć „samo posle finalizacije njegove razvojne faze, odnosno početka eksploatacije“. Rusija (udeo od 51%), Bugarska i Grčka (po 24,5%) su 2008. sklopili međuvladin sporazum o gradnji 300 km dugog naftovoda kojim bi se rasteretio transport nafte zagušenim turskim moreuzima. Bugarska vlada je decembra 2011. predložila gašenje projekta uz saglasnost svih strana, ili će jednostrano da iz njega izađe ako se to ne desi u narednih 12 meseci. **BIZ-TASS**

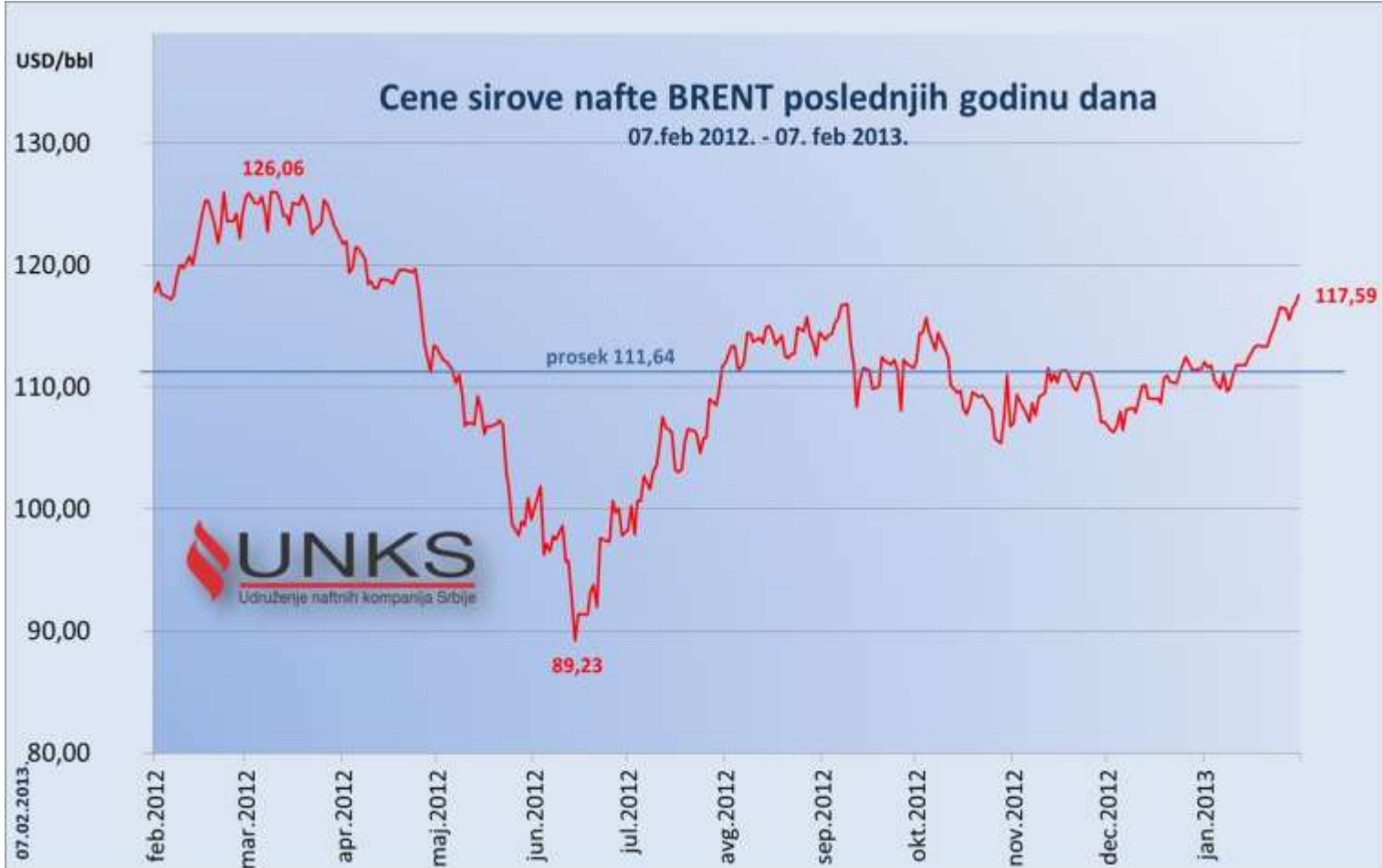

3

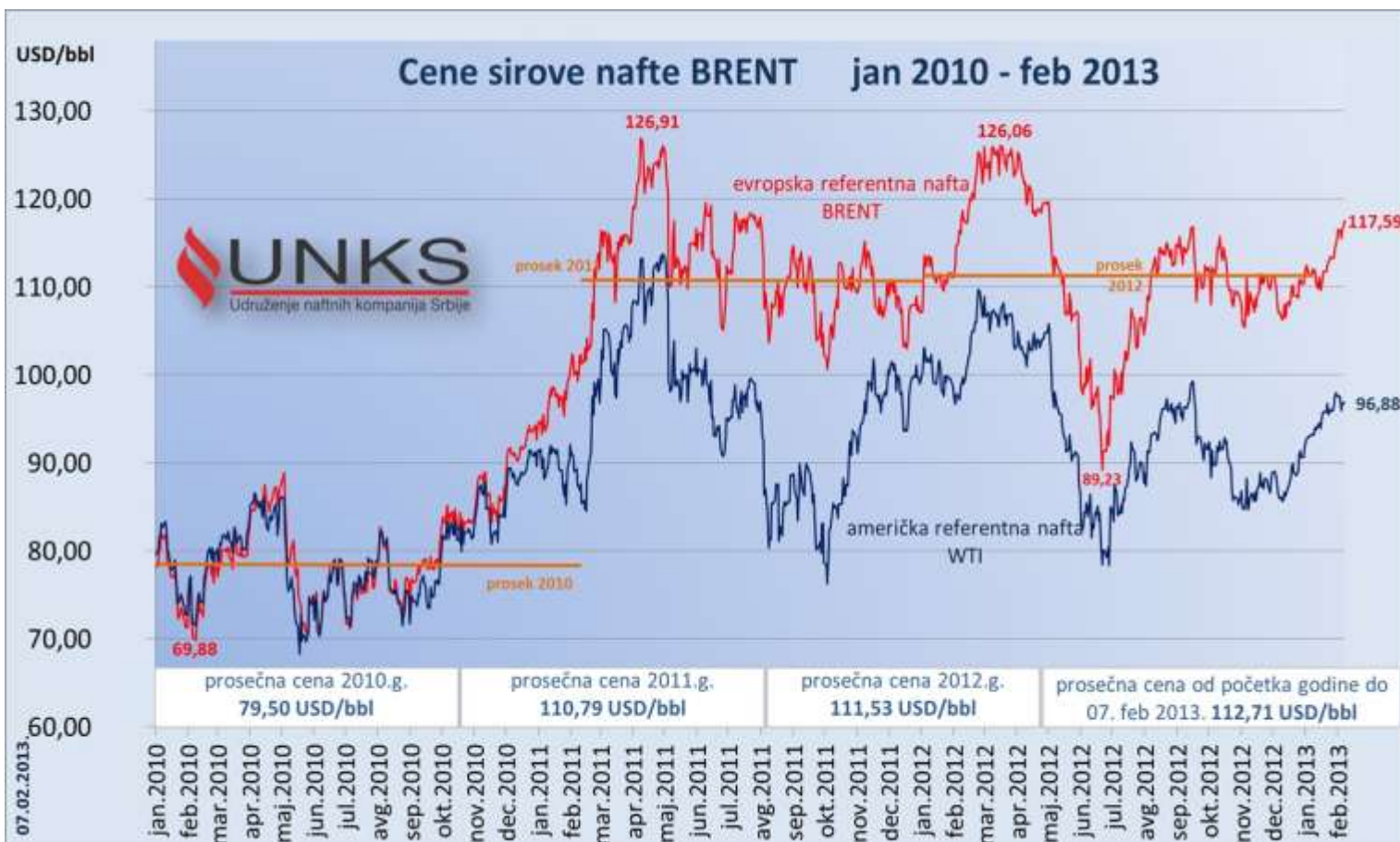

ABRIL – Vlada iračkog Kurdistanu planira izgradnju izvoznog naftovoda do Turske, bez čekanja na saglasnost centralne iračke vlade u Bagdadu, objavio je u ponedjeljak **BBC**. Ministar za prirodna bogatstva Kurdistanu Ašti Horami rekao je za britansku TV mrežu da kurdskom regionu nije potrebna saglasnost centralne vlade, „koja očigledno ne želi da sarađuje sa nama u oblasti naftne privrede“.

TEHERAN – Iran je na izvozu nafte u iranskoj godini 2011-2012. zaradio rekordnih 110 milijardi dolara, saopštila je u sredu tamošnja nacionalna naftna kompanija NIOC. Generalni direktor kompanije Ahmad Halebani je ujedno minimizovao efekte međunarodnih sankcija protiv Irana, ali nije saopštio komparativne podatke za prethodnu godinu, niti količine izvezene nafte, kada zemlja još nije bila pod sankcijama. **Platts**

4

KIJEV, MOSKVA – Predsednik Ukrajine Viktor Janukovič okarakterisao je u sredu „nepoštenim“, a dan kasnije ministar energije te zemlje „nerazumnim“, račun od sedam milijardi dolara koji je Gazprom prošle nedelje ispostavio ukrajinskom partneru Naftogasu na osnovu klauzule „preuzmi-ili-plati“ (za manji od ugovorom predviđenog uvoza gasa u 2012. godini). Janukovič je tokom posete Litvaniji rekao i da ne krivi Rusiju, niti Gazprom za ispostavljeni račun, već bivšu vladu koja je sklopila takav ugovor. Ministar energije Eduard Stavicki je u četvrtak međutim preneo odgovor Kijeva ruskoj strani „da ne smatra razumnim ispoštovati račun od 7 milijardi dolara, jer ne vidi osnova za to“. *Itar-Tass*

MOSKVA – Predsednik Gazproma Aleksej Miler sastao se u sredu u Moskvi sa ukrajinskim vicepremierom Jurijem Bojkom, ali je iz ruskog gasnog kolosa saopšteno samo da su „razmotrena pitanja od uzajamnog interesa“. *Kyiv Post* navodi da ukrajinska strana nije ništa saopštila o susretu.

5

PRIRODNI GAS

LONDON – Nemačka energetska grupacija RWE očekuje da u prvoj polovini ove godine dogovori „značajnu sumu“ kompenzacija od strane Gazproma za uvoz prirodnog gasa od ruskog kolosa: Portparolka RWE saopštila je 4.februara da se rešenje očekuje do polovine godine, ne precizirajući o kakvom obliku nagodbe je reč. Dan ranije finansijski direktor nemačke kompanije Bernhard Guenther rekao za list *Boersen-Zeitung* da bi kompenzacije trebalo da pokriju isporuke u tri godine i da se radi o „značajnoj sumi“. *Platts*

BEČ - Konzorcijum gasovoda Nabucco West otvorio je pretkvalifikacioni proces prikupljanja ponuda proizvođača čeličnih cevi, javlja 7. februara agencija *UPI*. Firma Nabucco Gas Pipeline International uputila je (31. januara) poziv dobavljačima za učešće na budućem tenderu za

cevi dijametra 48" za njen 1.320 km dug gasovod, koji bi trebalo da transportuje azerbejdžanski gas od tursko-bugarske granice preko Bugarske, Rumunije i Mađarske do Austrije.

ATINA - Grčka, Italija i Albanija potpisuće u Atini 13. februara međudržavni sporazum o gradnji Trans-jadranskog gasovoda (TAP). Tri strane još usaglašavaju detalje sporazuma. Predviđen kapacitet transporta od 10 do 20 milijardi m³ godišnje azerbejdžanskog gasa u Evropu, objavljuje 6. februara ***Energia.gr***

PARIZ – Francuski Total saopštio je u sredu da je počeo ekskluzivne pregovore sa konzorcijumom firmi koje su ponudile 2,4 milijarde evra za kupovinu njegove gasne transportne i skladišne podfirme TIGF. Kompaniju sa 500 zaposlenih i mrežom na jugozapadu zemlje od oko 5.000 kilometara gasovoda i vlasnikom 22% gasnih skladišnih kapaciteta Francuske želi da kupi konzorcijum u kome su Electricite de France, italijanska gasna kompanija Snam i singapurska vladina investiciona korporacija GIC. ***RTT News***

6

REGION JI EVROPE

SOFIJA – Bugarski gasni monopolista Bulgargaz najavio je širenje i na druga tržišta „kada budu kompletirani projekti povezivanja sa gasnim sistemima Srbije, Rumunije, Grčke, Turske i Makedonije“. Ivršni direktor kompanije, Dimitar Gogov, rekao je na jednom gasnom skupu u utorak u Sofiji da će „ipak, garantovanje snabdevanja bugarskih potrošača biti u prvom planu“. Gogov je rekao da se Bulgargaz neće suprotstavljati liberalizaciji gasnog tržišta u Bugarskoj, ali će se svim sredstvima boriti da zadrži postojeće pozicije. On je dodao da cena gasa ne zavisi uvek od više učesnika na tržištu, već prvenstveno od odnosa ponude i potražnje – koja je u Bugarskoj veća. ***Novinite***

SOFIJA – Tri inostrane kompanije, dve evropske i jedna američka, kupile su dokumentaciju za učešće na tenderu za istraživanje nafte i gasa u bugarskom delu Crnog mora, saopštilo je u sredu ministarstvo energije u Sofiji, ne navodeći imena firmi. U saopštenju se samo dodaje da su sve tri kompanije lideri u sektoru. Ponude za istraživanja na području površine 4.000 km² mogu podnositi do 27. maja. ***Energia.gr***

ZAGREB - Hrvatska Vlada osniva novu državnu naftnu kompaniju, objavio je 4.februara *Večernji list*, pozivajući se na neslužbene izvore. Upravo je to jedna od ključnih novosti predloga Zakona o ugljikovodonicima, koji bi idućih nedelja trebalo da uđe u Vladinu proceduru. Ta firma bi bila ključno telo efikasnijeg državnog tehničkog i stručnog nadzora nad koncesionarima za eksploataciju ugljikovodonika, koju je u prošlosti sprovodilo Ministarstvo privrede.

Zakonom o ugljikovodicima, koji bi se u Saboru trebao naći u martu, država će moći da osnuje novu naftnu firmu i na taj način da iz Ininih ruku 'izbije' raspolaganje naftnim i gasnim bogatstvima Hrvatske, što je izgubljeno kriminalnim prepuštanjem upravljačkih prava Mađarima, konstatuje Dnevno.hr.

30% nafta, a ostalo prirodni gas. Verovatne rezerve su, tvrde stručnjaci, oko 770 miliona

7 **ZAGREB** - Osnivanje nove državne firme koja bi nadzirala koncesionare i kao njihov partner sudelovala u eksploataciji nafte i gasa u Hrvatskoj bio bi izvanredan potez, smatra naftni konsultant i bivši čelnik Ine Davor Štern (na slici). Prema predlogu Zakona o ugljikovodonicima takva kompanija moći će da sklapa ugovore s koncesionarima na principu podele proizvodnje (product sharing agreementa – PSA), objavljuje *Tportal*. Uobičajeno je da prvu, najskuplju fazu - istraživanje i bušenje - prema PSA ugovoru u potpunosti finansira privatna nafta kompanija. Tek kad se pronađe komercijalno isplativa bušotina državna firma mora osigurati deo sredstava za eksploataciju nafte ili gasa, što se obično radi putem kredita. U svetu državi u proseku pripada 50–60% nafte, a do 50% gasa. Hrvatska ima dokazane rezerve od 56 miliona tona ekvivalentne nafte, od čega je

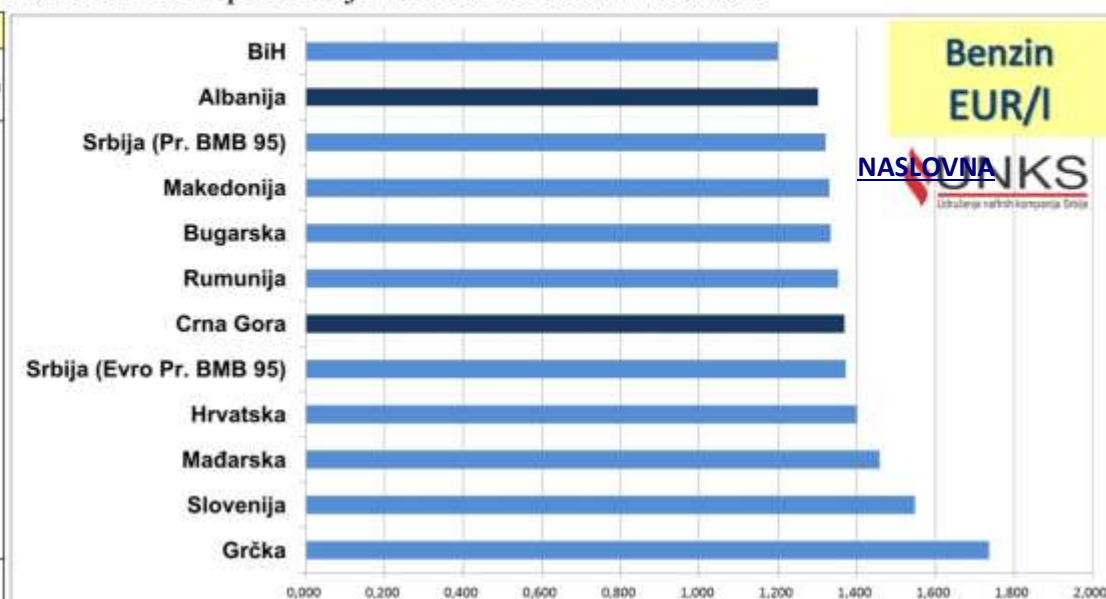
tona ekvivalentne nafte. U tome je 60% nafte i 40% gasa. Štern konstatuje da INA de fakto više nije hrvatska nacionalna uzdanica, već privatna firma i osnivanje nove naftne državne kompanije je nužno kako bi se potstaklo intenzivnije istraživanje.

BUKUREŠT – Naftno-gasna kompanija Rompetrol, u vlasništvu kazahstanskog KazMunaiGaza, planira investicije od oko 200 miliona dolara u uvećanje svoje mreže benzinskih stanica u crnomorskom delu Rumunije za najmanje 50%, rekao je potpredsednik grupacije Azamat Žangulov. Rompetrol planira u narednih tri do pet godina otvaranje 150 novih stanica u Rumuniji, dok će još 200 otvoriti u Bugarskoj, Gruziji i Moldaviji, prenosi *Bloomberg*. Rompetrol trenutno ima mrežu od 450 benzinskih stanica u Rumuniji, a ukupno 1.000 širom Evrope.

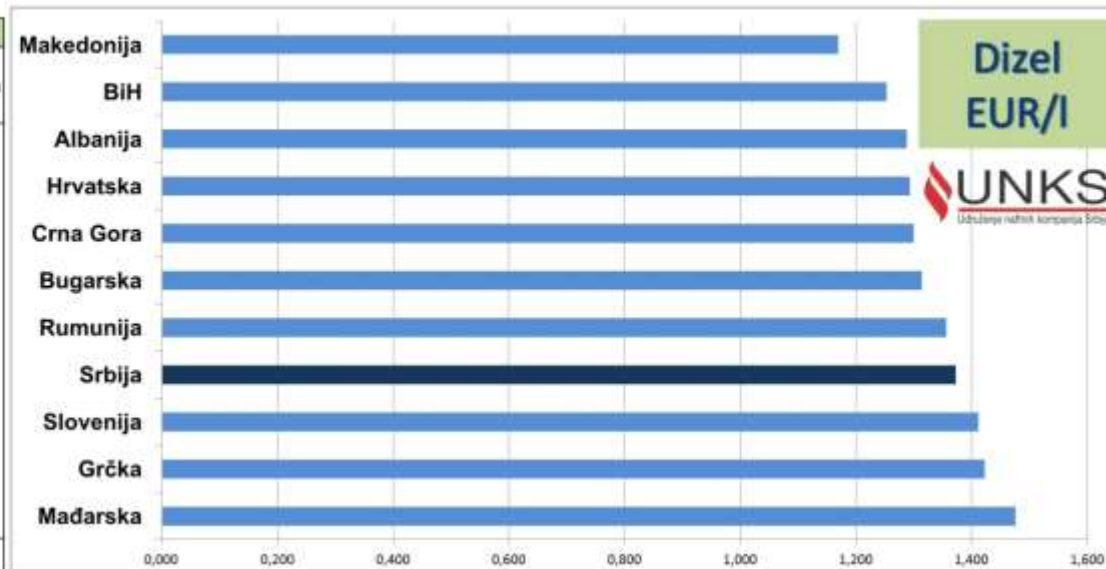
Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona

6.02.2013 izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

Benzin (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	procenat prosečne cene u regionu
Grčka	1,737	124,57%
Slovenija	1,549	111,09%
Mađarska	1,458	104,56%
Hrvatska	1,402	100,54%
Srbija (Evro Pr. BMB 95)	1,372	98,39%
Crna Gora	1,370	98,25%
Rumunija	1,354	97,10%
Bugarska	1,334	95,67%
Makedonija	1,331	95,45%
Srbija (Pr. BMB 95)	1,322	94,81%
Albanija	1,302	93,37%
BiH	1,202	86,20%
Prosečna cena u regionu		1,394

Dizel (EUR/l)		
	Evro dizel (EN 590)	procenat prosečne cene u regionu
Mađarska	1,475	110,76%
Grčka	1,422	106,75%
Slovenija	1,411	105,93%
Srbija	1,373	103,05%
Rumunija	1,356	101,79%
Bugarska	1,314	98,65%
Crna Gora	1,300	97,60%
Hrvatska	1,293	97,05%
Albanija	1,288	96,66%
BiH	1,253	94,04%
Makedonija	1,169	87,74%
Prosečna cena u regionu		1,332

SARAJEVO - Zbog duga od 7,5 miliona evra britanska firma Deltagrip pokreće stečaj nad Naftnim terminalima u luci Ploče (NTF), saznaje „neslužbeno“ u sredu **Slobodna Dalmacija**. Deltagrip je prethodno, presudom Arbitraže u Parizu, a zatim i drugostepenog Opštinskog suda u Sisku po ovlaštenju zagrebačkog suda, počeo prisilnu naplatu duga sa računa NTF-a, koji je u stopostotnom vlasništvu države Bosne i Hercegovine. Reč je o dvanaest skladišta za naftu u bescarinskoj zoni Luke ukupnog kapaciteta 82.500 tona i upravnoj zgradi u središtu Ploča, vrednih nekoliko stotina miliona evra, koji bi na jeftin način otišli u ruke Englezima. Terminali iznajmljuju kapacitete za nekoliko velikih kompanija na regionalnom tržištu, poput INE, Petrola, OMV-a i Fabrike glinice Birač. Stečaj bi doveo do poremećaja na tržištu nafte u BiH, jer se godišnje preko Terminala uveze gotovo 40 posto ukupnih derivata.

ZAGREB – Hrvatski general Ivan Čermak je kupio zasigurno najbolji i najefikasniji lanac benzinskih stanica u Hrvatskoj, komentariše 5. februara zagrebački ***Večernji list***, procenjujući da je cena za mrežu od 62 BS bila oko 100 miliona evra. Naime, ni jedna OMV-ova stanica nema manju godišnju prodaju od 2.500 tona derivata – što se smatra optimumom za održanje dobrog novčanog toka, dodaje list. Austrijanci su na hrvatsko tržište i ušli pre više od deset godina kupovinom upravo Čermakove firme Crodux sa skladištem, šest benzinskih stanica i još desetak lokacija za gradnju novih. Dobijen novac Čermak je uložio u podizanje novog lanca Tifona koji je 2007. godine prodao mađarskom MOL-u. Preuzimanjem OMV-a Čermak je nadmašio Inu, koja je takođe dala ponudu OMV-u.

8

BANJALUKA - Vlada Republike Srpske najavila je će se od 19. do 21. februara održati aukcija za prodaju 45,51% državnog udela u naftnoj firmi KrajinaPetrol. Taj paket deonica banjalučke kompanije sa 16 benzinskih stanica na području RS, prodaje se sa početnom cenom od 4,7 miliona evra, pišu 5. februara *Nezavisne novine*.

ZAGREB - Jedan od deoničara u KrajinaPetrolu, hrvatska INA, sa udelom od 9,71% akcija je ranije tužila banjalučku firmu tražeći povraćaj svojih benzinskih stanica koje su joj tokom i posle rata u BiH i oduzete i upisane kao vlasništvo KrajinaPetrola, piše *Energetika.net*. Portal napominje da su svi sudski procesi prema takvim tužbama trenutno zamrznuti na osnovu Zakona o sprovođenju Aneksa G Sporazuma o sukcesiji, pa će se i ovaj problem najverovatnije rešavati bilateralnim sporazumima Hrvatske i BiH o uređenju imovinskopravnih pitanja.

9

